Міністерство освіти і науки України

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра № 201 «Теорії авіаційних двигунів»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

_____ _____Сергій НИЖНИК
(підпис) (ініціали та прізвище)

«____» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____Теорія ГТД. Термодинамічний аналіз циклів ГТД_____
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: _____13 «Механична інженерія»_____
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: _____134 «Авіаційна та ракетно-космічна техніка»_____
(код та найменування напряму підготовки)

Освітня програма: «Авіаційні двигуни та енергетичні установки»
(найменування)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2023 рік

Розробник: Кіслов О.В., проф каф. 201, к.т.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри № 201
«Теорії авіаційних двигунів»
(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 24 » 08 2023 р.

Завідувач кафедри д.т.н., професор Л.Г. Бойко
(науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><th colspan="2">Найменування показників</th><th>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти</th><th colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни. Денна форма навчання</th></tr>
<tr><td colspan="2">Кількість кредитів – 2</td><td rowspan="3">Галузь знань
13 «Механична інженерія»
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Модулів – 2</td><td colspan="2" rowspan="2">Навчальний рік:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Змістових модулів – 3</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="3"></td><td rowspan="3">Спеціальність
134 «Авіаційна та ракетно-космічна техніка»
(шифр і назва)</td><td>2023/2024</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>6-й</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Загальна кількість годин – 32*/60</td><td rowspan="3">Освітня програма:
«Авіаційні двигуни та енергетичні установки»</td><td colspan="2">Лекції *</td></tr>
<tr><td colspan="2">Тижневих годин для денної форми навчання</td><td>16 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр 6</td><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>Аудиторних – 2 год.</td><td>Самост. роботи – 2 год.</td><td rowspan="3">Рівень вищої освіти:
перший (бакалаврський)</td><td>16 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2"></td><td colspan="2">Лабораторні *</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td rowspan="4"></td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="3"></td><td>28 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальна робота</td></tr>
<tr><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2"></td><td colspan="2">Вид контролю</td></tr>
<tr><td>Модульний контроль, іспит</td><td></td></tr>
</table>

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32/28=1,143.

* Аудиторне навантаження може бути збільшене або зменшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – теоретично і практично підготувати майбутніх фахівців до проектування ГТД та самостійного аналізу процесів, що відбуваються в ГТД та їх елементах.

Завдання – вивчення принципу дії повітряно-реактивних двигунів, характеристик їх елементів, методів термодинамічного аналізу циклів та оптимізації параметрів робочого процесу ГТД.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей:**

1) Загальні :

- **ЗК6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- **ЗК7.** Здатність приймати обґрунтовані рішення;
- **ЗК8.** Здатність вчитися і оволодівати знаннями.

2) Фахові :

- **ФК2.** Здатність використовувати положення гідравліки, аеро- та газодинаміки для опису взаємодії тіл з газовим і гідравлічним середовищем;
- **ФК5.** Здатність проєктувати та здійснювати випробування елементів авіаційної і ракетно-космічної техніки, її обладнання, систем та підсистем.

Програмні результати навчання:

- **ПРН4.** Пояснювати свої рішення і підґрунтя їх прийняття фахівцям і нефахівцям в ясній і однозначній формі;
- **ПРН5.** Володіти навичками самостійного навчання та автономної роботи для підвищення професійної кваліфікації та вирішення проблем в новому або незнайомому середовищі;
- **ПРН7.** Володіти логікою та методологію наукового пізнання, що ґрунтується на розумінні сучасного стану і методології предметної області;
- **ПРН13.** Розуміти особливості робочих процесів у гідравлічних, пневматичних, електричних та електронних системах, що застосовуються в авіаційній та ракетно-космічній техніці;
- **ПРН15.** Застосовувати у професійній діяльності сучасні методи проектування, конструювання та виробництва елементів та систем авіаційної та ракетно-космічної техніки;
- **ПРН19.** Розуміти та обґрунтовувати особливості конструкції та основні аспекти робочих процесів в системах та елементах авіаційної та ракетно-космічної техніки.

Пререквізити:
для вивчення «Теорія ГТД. Термодинамічний аналіз циклів ГТД» потрібні знання з дисциплін «Вища математика», «Фізика», «Термодинаміка і теплообмін», «Робочі процеси авіаційних двигунів», «Теоретична механіка та теорія машин і механізмів».

Кореквізити:
«Теорія ГТД. Термодинамічний аналіз циклів ГТД» забезпечує вивчення дисциплін «Конструкція авіаційних двигунів та енергетичних установок», «Виробнича практика», «Кваліфікаційна робота (проект)».

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Схеми, цикли та тяга силової установки з ГТД

Змістовий модуль 1. Силові установки з повітряно-реактивними двигунами та їх параметри

Вступ до дисципліни «Теорія ГТД. Термодинамічний аналіз циклів ГТД»

Предмет вивчення і задачі дисципліни. Місце дисципліни в навчальному плані та її значення. Особливості вивчення дисципліни, навчальна література. Історичний огляд розвитку теорії повітряно-реактивних двигунів.

Тема 1 . Силові установки з повітряно-реактивними двигунами та їх параметри

Лекція 1. Тяга та питомі параметри силових установок(СУ) з повітряно-реактивними двигунами (ПРД)

1. Силова установка з ГТД та її основні абсолютні параметри
2. Класифікація ГТД і області їх використання
3. Ефективна і внутрішня тяга силової установки. Зовнішній опір СУ
4. Еквівалентна потужність ТГД
5. Основні питомі параметри силових установок з ГТД

Лекція 2. Схеми та теплові діаграми ГТД

6.Схеми ГТД. Газогенераторна частина. Ступінь двоконтурності. Температура змішування потоків в ТРДДзм

7. Теплові діаграми ГТД. Ефективна та вільна роботи
8. Поняття приєднаної маси повітря гвинтом чи вентилятором. Ефект приєднаної маси
9. ККД та енергетичний баланс силових установок з ГТД

Змістовий модуль 2. Характеристики елементів повітряно-реактивних двигунів

Тема 2. Характеристики елементів повітряно-реактивних двигунів

Лекція 3. Стиснення повітря у вхідному пристрої та компресорі

1. Призначення, класифікація, основні параметри вхідних пристроїв і вимоги до них
2. Дозвукові вхідні пристрої
3. Надзвукові вхідні пристрої внутрішнього стиснення
4. Надзвукові вхідні пристрої зовнішнього стиснення
5. Характеристики вхідних пристроїв
6. Помпаж і «зуд» надзвукових вхідних пристроїв зовнішнього стиснення
7. Регулювання надзвукових вхідних пристроїв
8. Характеристики компресора : загальний вигляд, розузгодження режимів роботи ступенів на нерозрахункових режимах роботи компресора, регулювання компресора.
9. Пилозахисні пристрої.

Лекція 4. Камери згоряння ГТД

10. Призначення, класифікація і вимоги до камер згоряння. Основні параметри камер згоряння
11. Основні закономірності процеса горіння
12. Організація робочого процесу в основних камерах згоряння ГТД
13. Особливості організації робочого процесу в форсажних камерах
14. Експлуатаційні характеристики основних і форсажних камер згоряння
15. Вібраційне горіння палива і способи його попередження

Лекція 5. Розширення газу в турбіні та вихідному пристрої

16. Характеристики турбін: характеристики ступеня газової турбіни, особливості характеристик багатоступеневих турбін; регулювання турбін
17. Призначення, класифікація, основні параметри і вимоги до вихідних пристроїв
18. Сопла для докритичних і надкритичних перепадів тиску
19. Характеристики та регулювання вихідних пристроїв

Модульний контроль

Модуль 2. Оптимізація циклів повітряно-реактивних двигунів

Змістовий модуль 3. Термодинамічний аналіз циклу повітряно-реактивних двигунів

Тема 3. Термодинамічний аналіз циклу повітряно-реактивних двигунів

Лекція 6. Оптимізація циклу ТРД, ТГД і ТВаД

1. Вираз корисної (ефективної) роботи циклу ТРД через параметри робочого процесу. Зв`язок ефективної і вільної роботи з питомою тягою двигуна
2. Залежність корисної роботи циклу, питомої тяги і питомих витрат палива від ступеня підігріву повітря

3. Залежність корисної роботи циклу, питомої тяги і питомих витрат палива від ступеня підвищення тиску. Оптимальний та економічний ступень підвищення тиску
4. Залежність корисної роботи циклу, питомої тяги і питомих витрат палива від ККД процесів стиснення і розширення
5. Залежності питомої потужності і питомих витрат палива ТВаД і ТГД від параметрів робочого процесу
6. Оптимальний розподіл роботи циклу ТГД між гвинтом і реакцією

Лекція 7. Оптимізація циклу ТРДФ

7. Ціль та способи форсування ГТД
8. Теплова діаграма ТРДФ
9. Залежності питомої тяги і питомих витрат палива ТРДФ від параметрів робочого процесу
10. Вибір параметрів циклу у проектуванні ТРД і ТРДФ

Лекція 8. Оптимізація циклу ТРДД і ТРДДФ

11. Параметри робочого процесу та питомі параметри ТРДД
12. Робота циклу ТРДД без змішування потоків і її оптимальний розподіл між контурами
13. Призначення , схеми, організація робочого процесу і характеристики камер змішування ТРДД
14. Оптимальний розподіл роботи циклу між контурами ТРДД і ТРДДФ зі змішуванням потоків
15. Вплив параметрів робочого процесу на питомі параметри ТРДД і ТРДДФ

Модульний контроль

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі										
		л	пр	лаб	інд	с.р.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 (блок змістовних модулів)												
Змістовий модуль1. Силові установки з повітряно-реактивними двигунами та їх параметри												
Вступ до навчальної дисципліни	2,5	0,5	–	–	–	2	–	–	–	–	–	–
Тема 1. Силові установки з повітряно-реактивними двигунами та їх параметри	15,5	3,5	–	6	–	6	–	–	–	–	–	–
Разом за змістовим модулем 1	18	4	–	6	–	8	–	–	–	–	–	–
Змістовий модуль 2. Характеристики елементів повітряно-реактивних двигунів												
Тема2. Характеристики елементів повітряно-реактивних двигунів	18	6	–	4	-	8	–	–	–	–	–	–
Разом за змістовим модулем 2	18	6	–	4	-	8	–	–	–	–	–	–
Модульний контроль	2	–	–	–	–	2	–	–	–	–	–	–
Разом за модулем 1	**38**	**10**	**–**	**10**	**–**	**18**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Модуль 2 (блок змістовних модулів)												
Змістовий модуль 3. Термодинамічний аналіз циклу повітряно-реактивних двигунів												
Тема 3. Термодинамічний аналіз циклу	20	6	–	6	–	8	–	–	–	–	–	–

повітряно-реактивних двигунів												
Разом за змістовим модулем 3	20	6	–	6	–	8	–	–	–	–	–	–
Модульний контроль	2	–	–	–	–	2	–	–	–	–	–	–
Разом за модулем 2	**22**	**6**	**–**	**6**	**–**	**10**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Усього годин	**60**	**16**	**–**	**16**	**–**	**28**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. год.
1		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. год.
1		4
	Разом	**16**

1. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. год.
1	Ознайомлення з випробувальними стендами та системами вимірювання параметрів ГТД	6
2	Надзвукові вхідні пристрої силових установок з ГТД	4
3	is-діаграма циклу ТРД	6
	Разом	**16**

2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кільк. год.
1	2	3
1	Вступ до навчальної дисципліни	2
2	Силові установки з повітряно-реактивними двигунами та їх параметри (Тема 1)	6
3	Характеристики елементів повітряно-реактивних двигунів (Тема 2)	8
4	Модульний контроль 1	2
5	Термодинамічний аналіз циклу ГТД (Тема 3)	8
6	Модульний контроль 2	2
	Разом	**28**

3. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми

4. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій словесним та наочним методами, лабораторних (практичних) занять методом практики, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

5. Методи контролю

Проведення поточного контролю, захист звітів з лабораторних робіт, письмові модульні контролі, підсумковий контроль у вигляді іспиту.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Семестр 6

№	Елемент модуля	бали	Кіль-кість занять	Сумарна кіль-кість балів
Модуль 1				
1	**робота на лекційних заняттях**			**0 – 1**
2	**виконання лабораторної роботи**	**0 – 6**	**2**	**0 – 12**
3	захист лабораторної роботи	0 – 6	2	0 – 12
4	*складання модульного контролю (одного)*	*0 – 25*	*1*	*0 – 25*
Разом за модуль 1				**0 – 50**
Модуль 2				
1	**робота на лекційних заняттях**			**0 – 6**
2	**конспект лекцій**	**0 – 7**	**1**	**0 – 7**
3	**виконання лабораторної роботи**	**0 – 6**	**1**	**0 – 6**
4	захист лабораторної роботи	0 – 6	1	0 – 6
5	*складання модульного контролю (одного)*	*0 – 25*	*1*	*0 – 25*
Разом за модуль 2				**0 – 50**
Разом за 6 семестр				**0 – 100**

Семестровий контроль (іспит) у 6 семестрі проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох питань, одне з яких відноситься до першого модуля, а друге – до другого. Перше та друге питання оцінюється 0…50 балів .

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- термогазодинамічні процеси в елементах ГТД;
- методи термогазодинамічного розрахунку ГТД.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки:

- виконувати газодинамічні розрахунки ГТД за допомогою спеціальних програм;
- вибирати оптимальні параметри циклу в залежності від призначення та умов роботи ГТД.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру:

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Захистити всі лабораторні роботи, розрахункові та розрахунково-графічні роботи. Знати основні положення дисципліни при недостатньо глибокому засвоєнні логічних зв'язків між частинами, що складають єдину систему. Уміти використовувати програми розрахунку для одержання параметрів ГТД.

Добре (75-89). Володіти основними знаннями та уміннями, що передбачені програмою дисципліни. Захистити всі лабораторні роботи, розрахункові та розрахунково-графічні роботи. Знати основні положення дисципліни при достатньо глибокому засвоєнні логічних зв'язків між частинами, що складають єдину систему; достатньо вільно використовувати знання для аналізу типових задач. Уміти використовувати програми розрахунку для одержання параметрів ГТД, аналізувати одержані результати та робити правильні висновки.

Відмінно (90-100). Володіти всіма знаннями та уміннями, що передбачені програмою дисципліни. Захистити всі лабораторні роботи, розрахункові та розрахунково-графічні роботи. Знати всі положення дисципліни при глибокому засвоєнні логічних зв'язків між частинами, що складають єдину систему; вільно використовувати знання для аналізу типових та нетипових задач. Уміти використовувати програми розрахунку для одержання параметрів ГТД, ана-

лізувати одержані результати, робити правильні висновки та розробляти рекомендації для їх покращання.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Вибір параметрів та термогазодинамічний розрахунок газотурбінних двигунів: Навч. посібник / О.В. Кіслов, К.В. Фесенко; М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т» – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2019. – 64 с. ISBN: - 978-966-662-660-1. http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Vybor_Parametrov_Termogazodinamicheskij_Raschet.pdf
2. Формування обліку проточної частини газотурбінних двигунів [Текст] : навч. посібник / О. В. Кіслов, К. В. Фесенко. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2021. – 64 с.
3. Термогазодинамічний розрахунок газотурбінних двигунів і установок: Навч. посібник / Г.В. Павленко; М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т» – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2007. – 64 с. http://library.khai.edu/library/fulltexts/m2007/Termogazodinamicheskij_raschet_gazoturbinnyh dvigatelej i ustanovok.pdf
4. Чисельне дослідження характеристик сопла турбореактивного двигуна багаторежимного літака в умовах дозвукового зовнішнього обтікання: [монографія] / О. В. Кіслов, В. В. Коткин ; М-во освіти та науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т» – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2017. – 152 с. ISBN: - 978-966-662-544-4. http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Kislov_Tchislennoe_Issledovanie.pdf
5. Вибір параметрів та термогазодинамічний розрахунок ТРД та ТРДФ: Навч. посібник / Г.В. Павленко, І.І. Редін. . – Х.: ХАІ, 1984. – 56с.
6. Вибір параметрів та термогазодинамічний розрахунок ТВД, ТВВД і ТВаД: Навч. посібник / В.П. Герасименко, Г.В. Павленко. . – Х.: ХАІ, 1984. – 60с.
7. Вибір параметрів та термогазодинамічний розрахунок двоконтурних турбореактивних двигунів: Навч. посібник / А.Ф. Брехов, Г.В. Павленко, А.Е. Поляков. – Х.: ХАІ, 1984. – 100с.
8. Проектування камер згоряння газотурбінних двигунів: Навч. посібник / В.П. Герасименко, А.А. Нікішов. – Х.: ХАІ, 1999.
9. Проектування вихідних пристроїв ГТУ: Навч. посібник / А.Н. Анютін, О.Д. Дегтярьов, В.І. Ковальов, В.Ю. Незим. – Х.: ХАІ, 2001. – 63с.
10. Узгодження параметрів та визначення основних розмірів турбін і компресорів ГТД: Навч. посібник / Л.Н. Буслик, В.І. Ковальов. – Х.: ХАІ, 1996. – 51с.
11. Узгодження компресорів і турбін авіаційного газотурбінного двигуна: Навч. посібник / А.Н. Анютін. – Х.: ХАІ, 1985. – 65с.
12. Збірник лабораторних робіт з курсу «Теорія повітряно-реактивних двигунів» / Брехов А.Ф., Буслик Л.Н., Герасименко В.П., Грига А.Д., Поляков А.Е. – Х.: ХАІ, 1983.

На сайті кафедри 201 (адреса вказана у п.15 «Інформаційні ресурси») розміщено **навчально-методичний комплекс дисципліни, який включає в себе:**

- робоча програма дисципліни;

- конспект лекцій, підручники (навчальні посібники), в тому числі в електронному вигляді, які за змістом повністю відповідають робочій програмі дисципліни;
- методичні вказівки та рекомендації для розрахункових робіт практичних робіт, а також рекомендації для самостійної підготовки;
- приклади розв`язування типових задач чи виконання типових завдань;
- питання, тести для контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

14. Рекомендована література

Базова

1. Теорія авіаційних газотурбінних двигунів : підручник для студентів вузів / Ю. М. Терещенко, Л. Г. Бойко, Л. Г. Волянська, Н. С. Кулик [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Нац. авіац. ун-т ; під ред. Ю. М. Терещенко . - 2-е вид., доп. та перероб. - Київ. - НАУ, 2013. - 596 с. ISBN: - 978-966-598-810-6 .
2. Теорія авіаційних двигунів : підручник / В. П. Герасименко. - Х. - Нац. аерокосмічний ун-т "ХАІ", 2003. - 199 с.
   http://library.khai.edu/library/fulltexts/m2003/Teorija aviacijnih dviguniv.pdf
3. Теорія та розрахунок повітряно-реактивних двигунів : підручник для студентів вузів / В. М. Акимов, В. И. Бакулєв, Р. И. Курзинер, В. В. Поляков [та ін.]; під ред. С. М. Шляхтенко. - 2-е вид., перероб. та доп. - М. - Машинобудування, 1987. - 568 с .
4. Вибір параметрів та термогазодинамічний розрахунок газотурбінних двигунів: Навч. посібник / О.В. Кіслов, К.В. Фесенко; М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т» – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2019. – 64 с. ISBN: - 978-966-662-660-1.
   http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Vybor_Parametrov_Termogazodinamicheskij_Raschet.pdf
5. Формування обліку проточної частини газотурбінних двигунів [Текст] : навч. посібник / О. В. Кіслов, К. В. Фесенко. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2021. – 64 с.

Допоміжна

1. Теорія авіаційних газотурбінних двигунів : підручник для студентів вузів: гриф МОН України / Ю. М. Терещенко, Л. Г. Волянська, Н. С. Кулик, В. В. Панин; під ред. Ю.М. Терещенко. - К. - Книжкове видавництво НАУ, 2005. - 500 с. ISBN: - 966-598-214-1.
2. Чисельне дослідження характеристик сопла турбореактивного двигуна багаторежимного літака в умовах дозвукового зовнішнього обтікання: [монографія] / О. В. Кіслов, В. В. Коткин ; М-во освіти та науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т» – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2017. – 152 с. ISBN: - 978-966-662-544-4.
   http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Kislov_Tchislennoe_Issledovanie.pdf
3. Кулагін В.В. Теорія, розрахунок та проектування авіаційних двигунів і енергетичних установок : підручник. Кн. 1 : Основи теорії ГТД. Робочий процес і термогазодинамічний аналіз, Кн. 2 : Основи теорії ГТД. Сумісна робота вузлів наявного двигуна і його характеристики / В. В. Кулагін. - М. - Машинобудування, 2002. - 616 с. ISBN: - 5-217-03125-5.
4. Теорія, розрахунок та проектування авіаційних двигунів і енергетичних установок: підручник. Кн. 3 : Основні проблеми / В. В. Кулагін, С. К. Бочкарьов, І. М. Горюнов, В. А. Григор'єв; під ред. В. В. Кулагіна. - М. - Машинобудування, 2005. - 464 с. ISBN: - 5-217-03269-3 - (Для вузів).

15. Інформаційні ресурси

Сайт кафедри http:\\k201.khai.edu